Projekt

z dnia 11.03.2024 r. Zatwierdzony przez
Zarząd Powiatu Tarnogórskiego

UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO

z dnia ..... 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, w tym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. 2024r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.[1)])

Rada Powiatu
uchwala:

§ 1. Przyjmuje się Program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, w tym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030, zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

[1)] Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w Dz. U. z 2023 r. poz. 289, 535, 1606

PROGRAM PROFILAKTYCZNY
W ZAKRESIE UDZIELANIA SPECJALISTYCZNEJ POMOCY,
W TYM W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDROŻENIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ DOMOWĄ
W POWIECIE TANOGÓRSKIM NA LATA 2024-2030

Tarnowskie Góry, marzec 2024 r.

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie ……..……..…….. 3
II. Prawne uwarunkowania Programu …….……..……..... 3
III. Cele i założenia Programu …..……..…….…… 4
IV. Realizacja i adresaci Programu ……..……..……..... 5
V. Źródła finansowania Programu ……..……..……..…… 6
VI. Monitoring ……..……..……..……..... 6

I. WPROWADZENIE

Polityka społeczna wskazuje potrzebę i podejmuje działania profilaktyczne w zakresie wspierania rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej za pomocą zintegrowanych oraz interdyscyplinarnych działań tak, aby zmniejszyć lub zapobiec występowaniu niepożądanych zachowań przemocowych w rodzinach, szczególnie wobec dzieci. Jednym ze sposobów kształtowania świadomości społecznej wobec roli prawidłowych postaw rodzicielskich w procesie wychowywania i sprawowania opieki nad dzieckiem, a także świadomości zagrożeń płynących z przemocy domowej jest promowanie i wprowadzanie prawidłowych metod wychowawczych. Opracowania dotyczące funkcjonowania rodziny, statystyki oraz badania wskazują, że jednym z podstawowych zagrożeń dla prawidłowego pełnienia funkcji rodziny, w tym zapewnienia opieki i wychowania dziecku, jest przemoc domowa rozumiana jako intencjonalne działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez niektórych jej członków wobec pozostałych. Przemoc domowa charakteryzuje się wykorzystywaniem przewagi sił w celu naruszania praw i dóbr osobistych jednostki i powodowaniem w związku z tym cierpienia i szkody.

Zarówno publikacje dotyczące sytuacji rodzin, jak i praktyka pracy w lokalnym środowisku wskazują, że wiele rodzin nie potrafi sprostać zadaniu pełnego zaspokojenia potrzeb dziecka i zapewniania mu optymalnych warunków do rozwoju. Zdarza się, że część rodzin swoim działaniem narusza podstawowe prawa dziecka, przyczyniając się do obniżenia poczucia bezpieczeństwa dziecka oraz powstania długofalowych konsekwencji wynikających z braku odpowiedniej opieki w dzieciństwie.

Mając na uwadze, jak istotne dla aktualnej sytuacji rodzin jest udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy opracowano niniejszy Program Profilaktyczny na lata 2024 – 2030 realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

II. PRAWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Program został opracowany, tak aby zapobiegać i ograniczać występowanie zjawiska przemocy domowej poprzez udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Akty prawne wskazujące, iż wszystkie dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy to m. in.:

1. Konwencja o Prawach Dziecka –przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r. zakłada że: *„(…) rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra dziecka wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie, uznając, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia (…)”.*

2. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. zgodnie z art. 72 ust. 1 *„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”* oraz ust. 2 *„Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych (…)”.*

3. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., art. 2 ust. 1 *„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości” oraz ust. 2 „Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi, pozarządowym i Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.*

4. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., gdzie art. 3 ust. 1 wprowadza: *„Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (…), w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej”.*

Podstawą prawną do opracowania i realizacji niniejszego Programu jest:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.).
2. Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Wszystkie powyższe akty prawne zwracają uwagę na te dzieci, które żyją w trudnych warunkach socjalnych i ekonomicznych. To właśnie dla nich i ich rodziców jednostki administracji samorządowej zobowiązane są podejmować szereg działań profilaktycznych i pomocowych przyczyniających się do poprawy ich warunków życia oraz prawidłowego rozwoju.

III. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Głównym celem Programu jest zmniejszenie skali przemocy domowej w Powiecie Tarnogórskim poprzez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza poprzez promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Cel główny Programu realizowany będzie poprzez cele szczegółowe:

1) Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy domowej.
2) Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom, szczególnie doświadczającym przemocy domowej, zagrożonym występowaniem przemocy oraz doświadczającym trudności opiekuńczo-wychowawczych.

3) Promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych, postaw rodzicielskich wzmacniających pozytywne relacje rodzinne.

CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

Cel szczegółowy	Działanie	Wskaźnik
1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy domowej	1.1. Opracowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej, w tym informacji o instytucjach, placówkach, organizacjach pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku, rodzinie i przeciwdziałających przemocy domowej.	- liczba opracowanych i rozpowszechnionych materiałów informacyjnych
2. Zapewnienie specjalistycznej pomocy rodzinom doświadczającym przemocy domowej, zagrożonym występowaniem przemocy oraz doświadczającym trudności opiekuńczo-wychowawczych.	2.1. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego) mającego na celu wspieranie osób i rodzin, u których wystąpiła przemoc, zagrożenie przemocą, trudności wychowawcze. 2.2. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie poprzez współpracę międzyinstytucjonalną.	- liczba udzielonych konsultacji socjalnych, psychologicznych, pedagogicznych w związku z doznawaniem przemocy - liczba spraw prowadzonych i konsultowanych przy współpracy z innymi instytucjami
3. Promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.	3.1. Prowadzenie warsztatów w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową	-liczba przeprowadzonych edycji warsztatów -liczba uczestników warsztatów

IV. REALIZACJA I ADRESACI PROGRAMU

1. Program będzie realizowany w latach 2024-2030 przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.
2. Planowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, zgodnie z zgłoszonym aktualnym zapotrzebowaniem ze strony adresatów Programu.

3. Program zakłada współpracę PCPR z lokalnymi służbami i instytucjami, m.in. ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu Tarnogórskiego, Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tarnowskich Górach, zespołami interdyscyplinarnymi, kuratorami sądowymi czy organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dzieci i rodzin.
4. Podejmowane działania profilaktyczne mają za zadanie zapobiegać nasilaniu zjawiska przemocy domowej, a w szczególności wobec dzieci poprzez promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych.
5. Zamierzone rezultaty realizacji Programu:

a) poprawa wydolności wychowawczej rodzin dotkniętych oraz zagrożonych przemocą domową.
b) wzmocnienie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi.
c) podniesienie poziomu świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy.
d) rozszerzenie oferty specjalistycznej pomocy skierowanej do osób i rodzin doświadczających przemocy domowej lub nią zagrożonych.
e) zwiększenie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

6. Adresaci Programu.
   Adresatami Programu są mieszkańcy Powiatu Tarnogórskiego, tj. :
   - osoby, w tym dzieci zagrożone i doświadczające przemocy domowej,
   - rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
   - przedstawiciele instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Program Profilaktyczny finansowany będzie głównie ze środków zabezpieczonych w planie wydatków Realizatora lub pozyskanych środków zewnętrznych.

VI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu prowadzony będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w zakresie osiągniętych wskaźników w każdym roku realizacji Programu. Co roku w ramach sprawozdania ze swojej działalności PCPR będzie przedstawiał opisową informację o stanie realizacji poszczególnych działań określonych w Programie – dane ilościowe.
Sprawozdawczość dotycząca realizowanego Programu odbywać się będzie również za pomocą systemów teleinformatycznych w zakresie liczby realizowanych programów oraz liczby uczestników.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) do zadań własnych realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową. Opracowany Program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, w tym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030 jest spójny z ustawodawstwem krajowym.

Oczekuje się, iż realizacja Programu przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia skali problemu przemocy domowej poprzez udzielanie specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc domową.

Mając powyższe na uwadze podjęcie stosownej uchwały jest zasadne.